

DOI: 10.11649/sfps.2017.018

Jadwiga Waniakowa

(Instytut Języka Polskiego Polskiej Akademii Nauk, Kraków)

Urszula Bijak

(Instytut Języka Polskiego Polskiej Akademii Nauk, Kraków)

Rec.: Todor Bojadżiev, Vladimir Žobov, Georgi Kolev,
Maksim Mladenov, Darina Mladenova, Vasilka Radeva,
Ideografski dialekten rečnik na bałgarskija ezik,

T. 1: A–D, Sofija 2012, ss. 1055

Idea powstania *Ideograficznego słownika gwar języka bułgarskiego* ma długą historię i wiąże się z postacią wybitnego bułgarskiego dialektologa, prof. Stojka Stojkova, który był także redaktorem i twórcą znanego w środowisku sławistycznym *Bułgarskiego atlasu dialektologicznego*.

Pierwszy, sygnałny artykuł dotyczący tego projektu ukazał się w 1969 r. Już wtedy Katedra Języka Bułgarskiego Uniwersytetu Sofijskiego dysponowała kartoteką z materiałem gwarowym gromadzonym od 15 lat. Materiał gwarowy, wykorzystany potem w słowniku, był zbierany w terenie podczas licznych ekspedycji dialektologicznych, w trakcie których studenci pod kierunkiem prof. Stojkova rejestrowali słownictwo, wykorzystano też liczne prywatne archi-

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 3.0 PL License (creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl/), which permits redistribution, commercial and non-commercial, provided that the article is properly cited. © The Author(s) 2017.

Publisher: Institute of Slavic Studies, Polish Academy of Sciences
[Wydawca: Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk]

walia oraz artykuły, komunikaty, doniesienia zawierające materiały gwarowe, publikowane w różnych czasopismach i periodykach oraz przede wszystkim prace dyplomowe studentów filologii bułgarskiej z zakresu dialektologii, a także prace z etnografii. Tym samym prace dyplomowe stanowią największą część zasobu. Prace te były przygotowywane według specjalnie sporządzonego kwestionariusza. Do kartoteki włączone zostały również materiały z archiwum słownika gwarowego Sekcji Dialektologicznej Instytutu Języka Bułgarskiego BAN. Starano się w ten sposób zgromadzić materiał z całego bułgarskiego terytorium językowego (co się jednak nie w pełni udało), by pokazać zasięg geograficzny poszczególnych wyrazów gwarowych. Trzeba przy tym podkreślić, że większość zaprezentowanych w słowniku ideograficznym materiałów nie była dotąd publikowana.

Materiał ten najpierw stał się punktem wyjścia do opracowania koncepcji i struktury słownika przedstawionej przez Stojka Stojkova i Maksima Mladenova w czasopiśmie „Bǎlgarski ezik” (Стойков & Младенов, 1969). Wtedy też rozpoczęło się systematyzowanie zbioru i dalsze wzbogacanie kartoteki. Prace trwały ponad pół wieku, zanim opublikowano pierwszy tom słownika – dzieła, które w zamyśle jego twórców, reprezentujących trzy pokolenia badaczy, miało ukazać różnorodność i bogactwo dwudziestowiecznej bułgarskiej leksyki gwarowej oraz jej stosunek do języka literackiego, a także służyć jako materiał do dalszych badań nad rozwojem i przemianami bułgarskiego systemu leksykalnego, tym, co go łączy z innymi językami słowiańskimi, i tym, co go od nich dzieli¹.

Ideograficzny słownik gwarowy języka bułgarskiego wyróżnia się znacznie na tle innych pozycji leksykograficznych. Jego budowa i układ różnią się od znanych dotychczas słowników dialektalnych. Jednym z podstawowych wyróżników omawianego słownika są wyrazy hasłowe – leksemy języka literackiego, nazywające poszczególne pojęcia. Jest to istotne *novum*, pociągające za sobą niebagatelne konsekwencje, o czym niżej. Artykuły hasłowe uporządkowano alfabetycznie, ale z zachowaniem układu pojęciowego, onomazjologicznego. Poszczególne hasła zawierają zarejestrowane formy gwarowe i ich warianty fonetyczne oraz, co bardzo ważne i cenne, morfologiczne, z uwzględnieniem

¹ Tak długotrwałe prace przygotowawcze absolutnie nie dziwią. Z bardzo podobną sytuacją spotykamy się także w przypadku innych gwarowych dzieł leksykograficznych w innych krajach. Czasu wymaga bowiem choćby wstępne ujednoczenie materiału i wypracowanie spójnej koncepcji słownika tak, aby spełniał on określone zadania.

rozmieszczenia terytorialnego danych postaci, o czym jeszcze będzie mowa dokładniej. W obrębie każdego z haseł mieszczą się zatem – w zamierzeniu autorów – wszystkie gwarowe odpowiedniki wyrazu (pojęcia) hasłowego. Taka prezentacja ma dawać pełny obraz ekwiwalentów gwarowych danego leksemu (pojęcia) z języka ogólnego i pokazać różnorodność oraz leksykalne bogactwo gwar. Ma także uwidoczniać możliwości nominacyjne gwar bułgarskich, a wybór określonych cech motywacyjnych w kreacji wyrazów ma oddawać specyfikę kulturową użytkowników języka. W słowniku można też odnaleźć szereg specyficznych wyrazów, które nie mają odpowiedników w języku ogólnym, co pozwala ustalić, w jakich grupach tematycznych (czy też kręgach semantycznych) gwary wykształciły swoją własną leksykę.

Słownik ten ma, jak przyznają sami jego autorzy we wstępie, również swoje ograniczenia i nie zastąpi tradycyjnego, pełnego słownika gwarowego, który powstaje od dawna w Instytucie Języka Bułgarskiego BAN, jest jednak jego swoistym poprzednikiem, zaspokajającym jedynie część praktycznych i naukowych potrzeb.

Pierwszy tom słownika, niezwykle obszerny (liczący ponad 1000 stron), został przygotowany przez sześcioro bułgarskich dialektologów: hasła na litery A i G opracował Todor Bojadżiew, hasła na literę B opracowali Vladimir Žobov i Georgi Kolev, na literę V – Maksim Mladenov i Darina Mladenova, a te na literę D opracowała Vasilka Radeva. Zebrany w tomie materiał obejmuje cały bułgarski areal językowy, łącznie z gwarami z obszaru Macedonii (co pozostawiamy bez komentarza), Albanii, Grecji i Rumunii. Informacje zawarte w słowniku dają zatem możliwość badania specyficznych form, rozprzestrzenionych na całym bułgarskim obszarze językowym. Natomiast postaci, które nie występują w całym areale ani w języku literackim, są świadectwem odmiennej konceptualizacji otaczającej rzeczywistości przez ludzi, którzy kategoryzują i nazywają istotne elementy bliskiej im przestrzeni na swój własny, niepowtarzalny sposób.

Zamieszczona w pierwszym tomie słownika bibliografia, zestawiona przez Todora Bojadżiewa, liczy ponad 200 tytułów (w tym także artykuły polskich językoznawców: Barbary Falińskiej i Mieczysława Małeckiego).

Cechą charakterystyczną słownika jest to, że dominują w nim hasła rzeczownikowe. Liczba czasowników i przymiotników jest dość mała, ograniczona jest też liczba przysłówków, a pozostałe części mowy pojawiają się rzadko.

Jak wspomniano wyżej, wyrazami hasłowymi są te leksemy języka ogólnego, które mają choć jeden ekwiwalent gwarowy. Struktura hasła przedstawia się nastę-

pująco: po wyrazie hasłowym pojawia się kwalifikator gramatyczny (określenie części mowy, jeśli jest inna niż rzeczownik, a przy rzeczownikach uwidoczony jest rodzaj, jeśli jest odmienny od rodzaju gramatycznego leksemu literackiego) oraz znaczenie, ale tylko w sytuacji, kiedy nie jest w pełni jasne lub gdy występuje możliwość homonimii. Warto tu od razu zaznaczyć, że hasła homonimiczne są numerowane. W przypadku, gdy wyraz gwarowy nie ma odpowiednika w języku ogólnym, sprowadza się go do najbardziej ogólnego znaczenia wyrazu literackiego, w którym zawiera się właściwe (szczegółowe) znaczenie wyrazu gwarowego, i tenże wyraz literacki staje się wtedy wyrazem hasłowym. Wyrazy gwarowe są podawane w transkrypcji fonematycznej, której szczegółowe zasady zostały omówione we wstępie do słownika (s. 10–12). W słowniku znalazły się również wyrazy gwarowe identyczne formalnie z literackimi, by pokazać udział poszczególnych dialektów w tworzeniu słownictwa ogólnego oraz zróżnicowanie terytorialne leksyki gwarowej i ogólnej, trzeba zatem stwierdzić, że słownik nie jest dyferencyjny². Wyrazy gwarowe podawane są po wyrazie hasłowym w określonej kolejności: najpierw umieszczany jest gwarowy leksem identyczny z wyrazem hasłowym lub bliski mu formalnie, następnie wszystkie pozostałe w kolejności alfabetycznej z wydzieleniem (//) leksemów z różnymi rdzeniami. Odnotowywane są również, jak wspomniano wyżej, warianty fonetyczne i słowotwórcze (oddzielone średnikiem). Oprócz kwalifikatorów gramatycznych zastosowano skróty odnoszące się do regionów geograficznych, dawnych powiatów, w których dany wyraz gwarowy występuje. Dane geograficzne mają jednak tylko charakter orientacyjny, gdyż materiał gwarowy nie był zbierany według jednolitego programu, nie stosowano też metod geografii lingwistycznej, zatem nie jest on jednorodny.

We wstępie autorzy słownika ideograficznego podkreślają, że bogactwo leksykalne bułgarskich gwar jest niezwykle cenne, ale niestety materiały gwarowe są dość rozproszone i niejednorodne. Gromadzona od dwóch dziesięcioleci w Instytucie Języka Bułgarskiego BAN kartoteka słownika gwar bułgarskich, licząca ponad 350 tysięcy fiszek z powodu braków kadrowych nie doczekała się jeszcze opracowania. *Ideograficzny słownik gwarowy języka bułgarskiego* ma za zadanie, według autorów, wypełnić tę lukę.

Opis słownika można by jeszcze rozszerzyć, włączyć się bardziej w jego strukturę, ukazać dokładniej wszystkie zasady prezentacji materiału, które we wstępie

² Z taką sytuacją mamy do czynienia dość często, słowniki gwarowe, zwłaszcza dawniejsze, ukazują bowiem pełny zasób słownictwa gwarowego, nie wydzielając leksyki obecnej jedynie w gwarach.

szczegółowo przedstawiają autorzy, ale nie o to przecież chodzi, aby w tym miejscu robić skrót wstępu do słownika. Nie rozpatrujemy też tutaj konkretnych przykładów haseł i zawartych w nich form, bo pociągnęłoby to za sobą szereg szczegółowych uwag, które niepotrzebnie wydłużyłyby niniejszy tekst, nie wnosząc istotnych treści. Uważamy natomiast, że warto odnieść się do układu pierwszego tomu, porównać go z innymi słownikami gwarowymi i wyciągnąć stosowne wnioski.

Pora zatem na rozpatrzenie zalet i wad słownika. Bezsporną jego zaletą jest ukazanie bogactwa i różnorodności bułgarskiej leksyki gwarowej, zwłaszcza gdy weźmie się pod uwagę, że jest to zbiór leksyki dialektalnej dotychczas w większości niepublikowany. Należałoby się tylko zastanowić, czy właściwe jest przedstawianie całej leksyki gwarowej, to znaczy wraz z jej częścią wspólną z językiem ogólnym. Z pewnością dyferencyjność słownika, to jest zrezygnowanie z gwarowych form wspólnych z językiem literackim, przyczyniłaby się, po pierwsze, do większej wyrazistości form dialektalnych, po drugie, do pewnego zmniejszenia objętości dzieła i zarazem nadania mu większej czytelności. Jednak za decyzją autorów słownika, żeby prezentować całość form gwarowych, przemawia fakt, że duża część słowników gwarowych innych języków także nie jest dyferencyjna, czyli przedstawia całe słownictwo gwarowe danego języka bez wydzielenia form obecnych jedynie w gwarach (por. wyżej, przyp. 2).

Niezwykle ważne jest ponadto, że słownik prezentuje to słownictwo w sieci wzajemnych powiązań semantycznych, które często mogą być inspirujące dla czytelnika. Inną ważną, niesłychanie pozytywną cechą przedstawienia materiału jest ukazanie motywacji słownictwa gwarowego, jego specyficznej budowy słowotwórczej i wariantów fonetycznych. Zwłaszcza ukazanie szerokiej gamy możliwości słowotwórczych gwar bułgarskich jest godne uznania. Za dużą zaletę przy prezentacji poszczególnych form należy uznać przedstawienie ich akcentu w każdym przypadku. W ten sposób cały materiał zawarty w słowniku może stanowić podstawę badań nad akcentuacją, zarówno w aspekcie synchronicznym, jak i diachronicznym.

Do pozytywów należy też zaliczyć lokalizację geograficzną form, która między innymi pozwala ustalić zasięgi różnych zjawisk językowych. Pytanie, czy należało dane terytorialne pokazywać aż tak dokładnie: może zamiast nazw wsi wystarczyłyby tylko dawne powiaty?³ Lokalizacja geograficzna byłaby i tak dokładna, a tekst słownika stałby się bardziej czytelny i miałby mniejszą objętość.

³ *Słownik gwar polskich* (dalej SGP), wydawany w Instytucie Języka Polskiego PAN, do XV zeszytu włącznie umieszczał w lokalizacji geograficznej wszystkich form gwarowych nazwy wsi, potem z tego zrezygnowano, kontentując się jedynie skrótami nazw dawnych powiatów.

Jeśli chodzi o czytelność słownika, to nie można jej niestety ocenić w pełni pozytywnie. Za plus trzeba uznać podawanie wyrazów hasłowych i form gwarowych tłustym drukiem oraz wszelkie znaki oddzielenia, jak // i znaki interpunkcyjne. Niestety mnogość form gwarowych i ich lokalizacji geograficznych wraz z nazwami miejscowości poważnie utrudnia orientację w hasłach, zwłaszcza długich, ciągnących się przez wiele stron.

Dyskusyjna jest decyzja redaktorów słownika, którzy leksemę literackiego języka bułgarskiego uczynili wyrazami hasłowymi. Niezależnie od wszystkich zalet tego posunięcia nie sposób nie zauważyć jego wad. Otóż zarówno słownictwo, jak i pojęcia funkcjonujące w języku literackim są w wielu dziedzinach życia dość odległe od świata pojęć kultury ludowej. Gdy chodzi o pojęcia powszechne, ogólne, obecne w życiu każdego człowieka, nie ma rozziwu między światem pojęć użytkowników gwar i pojęć obecnych w języku ogólnym (chodzi na przykład o gatunki roślin, zwierzęta, zjawiska atmosferyczne, części ciała, nazwy pokrewieństwa⁴ itd.). Jednak kultura ludowa wykształciła szereg swoistych pojęć, które w żaden sposób nie przystają do sfery pojęciowej języka literackiego. W kulturze wiejskiej istnieje też sporo desygnatów, które w języku literackim po prostu nie mają nazw. Włączanie zatem do haseł literackich pojęć i nazw desygnatów należących *par excellence* do realiów wiejskich (czasem bardzo ogólnych semantycznie) nie wydaje się dobrym rozwiązaniem. Mamy tu na myśli takie realia wiejskie jak elementy stroju ludowego, ludowe instrumenty muzyczne i ich części, dawne sprzęty domowe, zwyczaje ludowe (też te najdawniejsze, które zanikają bądź już zanikły) i ludowe wierzenia (oczywiście takich przykładów jest dużo więcej). Bardzo ogólne semantycznie literackie wyrazy hasłowe są przyczyną także innej niedogodności. Mianowicie czytelnikowi trudno znaleźć właściwą formę i znaczenie, które jest mu potrzebne do badań, bo nie bardzo wie, gdzie (pod jakim hasłem) może znaleźć właściwą postać. Nie każdy czytelnik jest dialektologiem, nie każdy zna dostatecznie realia wiejskie, nie każdy wreszcie jest wytrawnym semantikiem. Stąd wniosek, że nieadekwatność haseł literackich do leksyki gwarowej (różna semantyka i odmienne motywacje, spowodowane innym spojrzeniem na świat użytkowników gwar) utrudnia w znacznym stopniu korzystanie ze słownika. Paradoksalnie więc zwrócenie głównej uwagi autorów

⁴ Tu jednak też można zauważyć różnice między postrzeganiem świata w realiach wiejskich, a normami ogólnymi. Otóż w kulturze ludowej dość istotne znaczenie ma, że na przykład dziecko jest ostatnie, że jest pierwsze, że jest jedyne itd. W gwarach funkcjonują osobne określenia na każde z nich. Gdy się je wszystkie połączy w jednym ogólnym hasle *dziecko*, zaciera się tym samym różnice kulturowe.

słownika na semantykę, na skomplikowaną sieć powiązań znaczeniowych i ludowe motywacje przyczyniło się – poprzez literackie wyrazy hasłowe (a zatem „literacki” świat pojęć) – do utrudnienia korzystania ze słownika. Pomocny byłby tutaj system logicznych odsyłaczy w porządku alfabetycznym⁵. Jeśli każda z występujących w słowniku form gwarowych byłaby odesłana do hasła, w którym się pojawia, wyszukiwanie właściwych wyrazów stałoby się znacznie prostsze. Co prawda zwiększyłaby się jeszcze bardziej objętość słownika, ale można by temu chociaż częściowo zaradzić, rezygnując z podawania nazw wsi (por. wyżej przyp. 3).

Wydaje się, że sporą wadą *Słownika ideograficznego...* jest także brak często spotykanych w słownikach dialektów tzw. „cytatów gwarowych”, czyli przykładów konkretnych kontekstów, w jakich używa się (czy też używało się) danych form. Konteksty takie w słowniku gwarowym stanowią o wiarygodności znaczeń, ukazują niuanse znaczeniowe oraz pokazują potencjał semantyczny słownictwa. Przy tym ujawnia się nacechowanie emocjonalne wypowiedzi oraz nierzadko jakiś wycinek kultury ludowej, co nie jest bez znaczenia dla badaczy gwar. To samo dotyczy nieobecności w *Słowniku ideograficznym...* frazeologii gwarowej i przysłów. Są to ważne elementy przejawów kultury ludowej, jej tradycji i przy tym sposobu postrzegania rzeczywistości przez użytkowników gwar.

Szkoda także, że *Słownik ideograficzny...* nie podaje źródeł poszczególnych form (z czym często mamy do czynienia w innych słownikach gwarowych), innymi słowy, nie informuje, skąd dana forma trafiła do kartoteki. Być może dla czytelników byłaby to ważna dokumentacja. Podanie źródeł danych form ma dwie funkcje: po pierwsze, można ocenić wiarygodność form, po drugie, można właściwie określić je w czasie (liczy się tu data poświadczenia).

W końcu warto odnotować, że pierwszy tom *Słownika ideograficznego...*, jakkolwiek pięknie wydany, ma formę tradycyjną, może zbyt tradycyjną jak na XXI wiek⁶. W dobie, kiedy rozkwita leksykografia elektroniczna, gdy istnieją możliwości multimedialne, słownik w postaci papierowej wygląda trochę

⁵ System odsyłaczy, jako konieczność usprawnienia poszukiwań czytelników, jest jedną z podstawowych cech słowników gwarowych (por. odsyłacze poszczególnych form występujące w SGP).

⁶ Właściwie nie jest to zarzut, jako że wiele słowników gwarowych innych języków, których materiał był zbierany mniej więcej w połowie ubiegłego stulecia, jest wydawanych od lat w wolnym tempie i ma w dalszym ciągu tradycyjną papierową postać. Przystawienie się na nowoczesną, multimedialną formę przekracza najczęściej możliwości zarówno kadrowe, jak i finansowe zespołów leksykograficznych.

jak relikht przeszłości. Może warto byłoby, aby autorzy pokusili się o formę elektroniczną swego dzieła? Technika komputerowa umożliwiła dodanie obrazu i dźwięku. Można każdy wyraz zlokalizować na mapie, można podać jego brzmienie, dodać fotografię desygnatu itd. Oczywiście wymagałoby to sporej pracy i dużego nakładu środków, ale tego rodzaju nowoczesna forma nie tylko byłaby dużo atrakcyjniejsza dla odbiorców, lecz także dawałaby zupełnie inny, pełniejszy obraz bogactwa leksykalnego i pojęciowego gwar bułgarskich.

Po tych wszystkich uwagach trzeba wyraźnie podkreślić, że wydanie pierwszego tomu *Słownika ideograficznego...* jest mimo wszystko nie lada osiągnięciem bułgarskiej leksykografii gwarowej. Po pierwsze, niezwykle istotne jest, że zostały opublikowane cenne materiały gwarowe z całego areału języka bułgarskiego. Dzięki słownikowi możemy ocenić nadzwyczajne bogactwo leksykalne, słowotwórcze i pojęciowe gwar bułgarskich. Po drugie, opublikowane zostały materiały, które zebrano dawno temu, a zatem dotyczą one często realiów, które już dzisiaj odeszły (lub odchodzą) w niebyt. Jest to więc forma ocalenia tradycji i kultury ludowej, która była żywa kilkadziesiąt lat temu. Pierwszy tom słownika jako uporządkowany zbiór bułgarskiego słownictwa gwarowego stanowi zarazem poświadczenie ogromnego dziedzictwa duchowego i materialnego wsi bułgarskiej. Kolejne tomy tego dzieła, być może w innej już formie, ukażą jeszcze pełniej obraz kultury ludowej Bułgarii i jej tradycji.

Bibliografia

- Бояджиев, Т., Жобов, В., Колев, Г., Младенов, М., Младенова, В., & Радева, В. (2012). *Идеографски диалектен речник на бŭлгарския език* (Т. 1: А–Д). София: Бŭлгарски бестселър.
- Стоїков, С., & Младенов, М. С. (1969). Проект за „Идеографски диалектен речник на бŭлгарския език“. *Бŭлгарски език*, 2, 155–170.

Bibliography (Transliteration)

- Boiadzhiev, T., Zhobov, V., Kolev, G., Mladenov, M., Mladenova, V., & Radeva, V. (2012). *Ideografski dialekten rechnik na bŭlgarskiia ezik* (Vol. 1: A–D). Sofia: Bŭlgarski bestselŭr.
- Stoїkov, S., & Mladenov, M S. (1969). Projekt za “Ideografski dialekten rechnik na bŭlgarskiia ezik.” *Bŭlgarski ezik*, 2, 155–170.

Review: Todor Bojadžiev, Vladimir Žobov, Georgi Kolev, Maksim Mladenov, Darina Mladenova, Vasilka Radeva, *Ideografski dialekten rečnik na bālgarskija ezik*, Vol. 1: A–D, Sofija 2012, 1055 pp.

Summary

The article is a review of the first volume of *An ideographic dialectal dictionary of the Bulgarian language*. One of the crucial distinguishing features of the dictionary are the entry words, which are lexemes of literary Bulgarian naming the particular concepts. The entries are listed alphabetically but in keeping with the conceptual, onomasiological order. The particular entries contain all the registered dialectal forms along with their phonetic and morphological variants and information on the variants' geographical distribution. Such way of presentation is supposed to provide a full picture of the equivalents of the general-language lexeme (concept) and demonstrate the diversity, lexical richness and nominational capabilities of Bulgarian dialects, while the choice of particular motivational features in the formation of words is supposed to reflect the specifics of the language users' culture. The dictionary also contains words with no equivalents in the general language, a fact that allows for establishing the thematic groups (or semantic circles) in which Bulgarian dialects developed lexis that is peculiar to them.

**Rec.: Todor Bojadžiev, Vladimir Žobov, Georgi Kolev,
Maksim Mladenov, Darina Mladenova, Vasilka Radeva,
Ideografski dialekten rečnik na bälgarskija ezik,
T. 1: A–D, Sofija 2012, ss. 1055**

Streszczenie

Artykuł stanowi recenzję pierwszego tomu *Ideograficznego słownika dialektów języka bułgarskiego*. Jednym z podstawowych wyróżników omawianego słownika są wyrazy hasłowe – leksemy języka literackiego, nazywające poszczególne pojęcia. Artykuły hasłowe są uporządkowane alfabetycznie, ale z zachowaniem układu pojęciowego, onomazjologicznego. Poszczególne hasła zawierają zarejestrowane formy gwarowe i ich warianty fonetyczne oraz morfologiczne z uwzględnieniem rozmieszczenia terytorialnego danych postaci. Taka prezentacja ma dawać pełny obraz ekwiwalentów gwarowych danego leksemu (pojęcia) z języka ogólnego oraz pokazać różnorodność, leksykalne bogactwo i możliwości nominacyjne gwar bułgarskich, a wybór określonych cech motywacyjnych w kreacji wyrazów ma oddawać specyfikę kulturową użytkowników języka. W słowniku można też odnaleźć szereg specyficznych wyrazów, które nie mają odpowiedników w języku ogólnym, co pozwala ustalić, w jakich grupach tematycznych (czy też kręgach semantycznych) gwary wykształciły swoją własną leksykę.

Keywords: review; Bulgarian language; dictionary; ideography; dialectology

Słowa kluczowe: recenzja; język bułgarski; słownik; ideografia; dialektologia

(1) Jadwiga Waniakowa, Institute of the Polish Language, Polish Academy of Sciences, Kraków
Correspondence: jadwiga.waniakowa@ijp.pan.pl

(2) Urszula Bijak, Institute of the Polish Language, Polish Academy of Sciences, Kraków
Correspondence: urszula.bijak@ijp.pan.pl

Authors contribution: UB analyzed the introduction to the dictionary; WJ analyzed the arrangement and structure of the dictionary's entries; both authors analyzed the article by Stojkov and Mladenov, and wrote the manuscript. This article was prepared at the authors' own expense.

Competing interests: The authors have declared they have no competing interests.